

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5535

5870

Sayı : 72079556-610-30
Konu : Soru Önergesi (7/55315)

21.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.12.2021 tarihli ve 929698 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/55315 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Deriye YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜNER'e Ait 7/55315 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızın çocuklara yönelik hizmetleri; çocuğun üstün yararı ön planda tutularak Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinde yer alan ilkeler doğrultusunda aile odaklı yaklaşım önceliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Çocukların aile birliği ve bütünlüğü içinde büyümelerini sağlamak çocuk koruma hizmetinin temelini oluşturmaktadır. Bunun mümkün olmaması kuruluş bakımının zorunlu olması durumunda ise çocuklar çocuk evleri veya çocuk evleri sitesinde, yaşadığı mağduriyetten dolayı psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu değerlendirilen çocuklar ise ihtisaslaştırılmış kuruluşlarda korunma ve bakım altına alınmaktadır. Korunma ihtiyacı içinde olduğu değerlendirilen yabancı uyruklu çocuklar da aynı hizmetten faydalandırılmaktadır.

Her çocuk özelinde, çocuğun risk ve ihtiyaçlarına yönelik yapılan bireysel değerlendirme ile ailesi ve sosyal çevresi hakkında yapılan ayrıntılı sosyal inceleme sonucunda ailesi yanına dönmesinde her hangi bir sakınca olmadığı değerlendirilen çocuklar, ilgili mahkemeden haklarında alınan koruyucu ve destekleyici tedbir kararları ile birlikte ailesi yanına döndürülebilmektedir. Ailesi yanına döndürülen çocuklar "Çocuklar Güvende Programı" kapsamında izlenmektedir.

Çocuklarımızın sağlıklı gelişimlerini desteklemek, onları önlenabilir risklerden korumak amacıyla Bakanlığımız, koruyucu ve önleyici hizmetlere ağırlık vermektedir. Koruyucu hizmetler, çocukların ve ailelerin risk durumuna karşı bilinçlendirilmesi ve güçlendirilmesi için yapılan çalışmalardan oluşmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar aşağıda belirtilmiştir.

Bakanlığımızca okullarda risk altında olduğu değerlendirilen çocuklara koruyucu, önleyici ve destekleyici hizmetler sunmak üzere 81 ilde Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Ekipleri kurulmuştur.

İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği halinde devam eden çalışma kapsamında okullarda rehberlik servisi, okul yönetimi ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde okula devamsızlığı gibi göstergelerle yapılan değerlendirmeler sonucunda risk altında olduğu değerlendirilen veya sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyan çocukların ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik ailesiyle de görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonrası çocuğun ve ailenin ihtiyaçları belirlenerek, buna yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici tedbirler alınmakta, gerekli mesleki çalışmalar gerçekleştirilmekte, çocuğun aile ve okul ortamında takibi yapılmaktadır.

Korunma altında bulunan çocukların aileleri yanında bulunan kardeşleri ile sosyal hizmet müdahalesinde bulunulan çocukların tekrar riskle karşı karşıya kalmamaları ve korunmaya ihtiyacı olan çocuk durumuna gelmemeleri amacıyla çocuklar ve ailelerine yönelik izleme sistemi olan "Çocuklar Güvende Programı" uygulamaya konulmuştur.

Ekonomik yoksunluk nedeniyle, desteklenmedikleri takdirde korunmaya ihtiyacı olan çocuk konumuna düşecek olan çocuklar, haklarında bakım tedbiri kararı alınmaksızın Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti kapsamında ailesi veya yakınları yanında desteklemektedir.

SED hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkanları sunmak amacıyla SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi yürütülmektedir.

Projenin odak grubu olan SED hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise eğitimine devam eden çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenerek çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/gruplardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerinden korunmaları ve ekonomik yoksunluk nedeniyle oluşan dezavantajların yansımalarıyla zorlaşan kaynaklara erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır. Bakanlığımızca Okul Destek Projesi kapsamında çocukların ve ailelerin ihtiyaçlarını kendi özelinde değerlendirirken hem bireysel hem kültürel hem de coğrafi özellikleri dikkate almaktadır. İller tarafından her çocuğun bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda projenin amacına uygun gerekli faaliyetler planlanmakta ve bunlar doğrultusunda malzeme teminleri yapılmaktadır.

Ülkemizde kamp dışında yaşayan uluslararası veya geçici koruma altında olan çocukların Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri aracılığıyla topluma uyumlarının sağlanması ve Türk çocuklar ile yabancı uyruklu çocuklar arasında karşılıklı diyaloga ve bilgi alışverişine olanak sağlayacak bir platformun oluşturulması amacıyla Bakanlığımız ve UNICEF Türkiye Temsilciliği işbirliğinde “Sosyal Uyum Programı” düzenlenmektedir. Bu Program ile çocukların sosyal uyum problemlerini en aza indirmek, toplumdaki mevcut risk ve kaynaklarla ilgili farkındalıklarını arttırmak, haklarına uygun bir yaşam sürmelerini sağlamak ve aynı zamanda kültürler arasında karşılıklı anlayışın ve hoşgörünün geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu çocuklardan korunma ihtiyacı içinde olduğu değerlendirilenler çocuk bakım kuruluşlarında korunma ve bakım altına alınmaktadır.

Bakanlığımız tarafından çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olarak sokakta çalışmaya zorlanan çocuklarımızı risklerden korumak, ailelerine destek sağlamak için hizmetler sürdürülmektedir.

Ülkemizde bugüne kadar yürütülen çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar ve Hükümetin 2023 vizyonu ile uyumlu olarak, 138 ve 182 sayılı ILO Sözleşmelerinin uygulanmasını da içeren, çocuk işçiliğinin belirlenen en kötü biçimlerinin önlenmesine yönelik olmak üzere Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı oluşturulmuştur.

Bakanlığımızca Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı çerçevesinde ve “çocuk işçiliğine sıfır tolerans” ilkesiyle çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülmektedir. 2018 yılı Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı ilan edilerek çalışma hayatının tüm tarafları ile ortak deklarasyon imzalanmış, işbirliği ve koordinasyon içerisinde çalışmalar devam etmektedir.

12 Haziran Çocuk İşçiliği ile Mücadele Gününde bu alanda hizmetlerin hızlandırılması sonucu sokakta çalıştırılan, dilendirilen çocukların tespit edilerek uygun sosyal hizmet ve yardımlardan yararlandırılmasına yönelik ülke genelinde Mobil Ekipler kurulmuştur. 81 ilimizde oluşturduğumuz mobil ekiplerimizle alan taramaları yapılmaktadır.

Mobil ekipler tarafından yapılan alan taraması ile tespit edilen çocukların; sokakta çalıştırılma veya dilendirilme nedenleri araştırılarak çocuk ve aile uygun bulunan sosyal hizmetlere ve sosyal yardımlara yönlendirilmektedir.

Mobil ekipler ile çocuk ve aileler ile yapılan mesleki çalışmalar sonucunda; çocuk hakkında eğitim, danışmanlık ve sağlık tedbirleri alınmakta, çocuğun ailesine SED hizmeti ya da Sosyal Yardımlaşma Vakıfları aracılığı ile destek sağlanmakta, çocuğun ailesine yönelik rehberlik hizmeti verilmekte, aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte, en son çare olarak gerek görülmesi halinde çocuk kurum bakımına alınmaktadır.